

כ"ד אב תשע"ז
18 אוגוסט 2017

חוזר מפמ"ר בתאטרון תשע"ח/1

מנהלים, רכזים ומורים יקרים,

שלום רב,

בפתחה של שנת הלימודים תשע"ח נאחל לכם שנת לימודים פורייה, שנה של פיתוח ועשייה חינוכית טובה ומעמיקה, שנה של יצירה והנאה. שנה שבה נעמיק ונבסס תהליכי הוראה והערכה העוסקים בעמ"ר (ערכים, מעורבות ורלוונטיות), את תהליכי החקר, נזמן מפגשים של מורים ותלמידים מבתי ספר שונים במסגרת יוזמות, אירועים וימי שיא ונקדם את תחום הדעת בראיה עכשווית עם הפנים לעתיד.

תחום הדעת תאטרון הגדיר לעצמו השנה מספר מטרות:

- **פיתוח ופרסום של דרכי הוראה והערכה חלופית**- נעשה זאת במסגרת פרסום של יוזמות ופרויקטים, שיח מורים במפגשי פנים מול פנים, מפגשים וירטואליים במחוזות ובמסגרת השתלמויות ארציות שיעסקו בתהליכי חקר.
 - **פיתוח הקהילתיות** – פיתוח הקשרים בין מגמות ברמה מחוזית וארצית. העשייה המקצועית שלכם היא בסיס ללמידה שיתופית ושיח עמיתים ונרצה להעצים מהלכים אלה.
 - **הצגת תוצרי למידה** - מתן הזדמנות לתלמידים להציג תוצרים במסגרת יוזמות ואירועים
 - **פרסום של פרויקטים ייחודיים המתקיימים במסגרת מעורבות החברתית**. נשמח לתת פרסום קבוע באיגרת 'בימה ודעת', לפרויקטים קהילתיים המשלבים עשייה אמנותית, מקצועית וערכית.
 - **פרסום מערכי שיעור המשלבים את הנושא 70 שנה למדינה**.
- אני רואה חשיבות עצומה בתרומה של כל אחת ואחד מכם בפיתוח ופרסום היוזמות והמפגשים כחלק מהמטרה המשותפת של כולנו לקדם את לימודי התאטרון במערכת החינוך.

בברכה,

אפי וישניצקי לוי, מפמ"ר תאטרון
וצוות הפיקוח על הוראת התאטרון

תוכן עניינים

3.....	הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית.....
5.....	תקצוב מגמות האמנויות: דרכי התנהלות בעקבות השינוי בתקצוב.....
6.....	שאלוני הבחנות ומשקלם.....
7.....	מעורבות חברתית.....
7.....	70 שנה לעצמאות ישראל.....
7.....	מיזמים ויוזמות.....
8.....	קהילות מורים נפגשות.....
9.....	ממיזמי אגף אמנויות.....
9.....	השתלמויות המתוכננות בשנת הלימודים תשע"ח.....
12.....	צוות הפיקוח על הוראת התאטרון.....

הודעות כלליות של המזכירות הפדגוגית

החממה הפדגוגית - למידה מצמיחה אדם מתוך אגרת יו"ר המזכירות הפדגוגית

במסגרת הלמידה המשמעותית, זה "חממה הפדגוגית" המהווה מרחב לפיתוח רעיונות ויוזמות לגיוון ההערכה בבחינות הבגרות. שולבו שאלות חשיבה, ערכים, מעורבות, ורלוונטיות בבחינות הבגרות. בשנה הקודמת העמקנו את מושג העמ"ר (ערך מעורבות ורלוונטיות), בלמידה, בהוראה ובהערכה, הדבר בא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי שלנו, בשיח בכיתה, ובהכנסת שאלות העוסקות בעמ"ר בבחינת הבגרות. בהמשך למה שעשינו בשנה הקודמת אנו נעמיק ונרחיב את השיח של המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתוך הלמידה, ובהערכה. אנו מבקשים מכם לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. בהמשך להעמקת השיח בכיתה אנו נרחיב את שאלות העמ"ר במבחני הבגרות העיוניים החיצוניים עד לכדי כ-10 נקודות.

אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה, ושתשובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע של תחום הדעת.

למאמרים בנושא שאלות העמ"ר ולשאלות נוספות בכלל תחומי הדעת ראו **כאן**

להלן מספר דוגמאות לשאלות עמ"ר כפי שהופיעו בתחום הדעת שלנו בבחינות הבגרות:

1. שאלה מתוך הפרק בבחינה 'ההיבט הפרשני של מחזאות קלאסית'

"הקושי הגדול ביותר נובע מהצורך להעביר טקסט פיוטי בימינו, כאשר מסורת המשחק המודרנית היא מאוד נטורליסטית - מבוססת על סטניסלבסקי... כל המחזאות המודרנית וכל הגישה למשחק היום מושפעות מאוד מהקולנוע והטלוויזיה - קודם כל שמירה על אמינות. המסורת המשחקית בעבר היתה שונה מאוד. המשחק היה דומה יותר לראפ או לשירה מאשר למשחק. המקומות הטובים בתאטרון הגלוב היו דווקא המקומות בצד. זאת אומרת - הקהל היה בא לשמוע את ההצגה ולא דווקא לראות. הוא בא כדי לשמוע את היופי של השפה האנגלית, את משחקי המילים. לא היו באים לבדוק אם זה אמיתי או לא." ("לשחק את שקספיר", ראיון עם גל זייד, כתב עת "אורות" גליון מס' 1).

- א. הציגו שני אתגרים העומדים בפני יוצר המציע פרשנות בימתית עכשווית למחזה קלאסי. (8 נק')
- ב. תארו שתי בחירות בימתיות שהבמאי או יוצרי ההצגה בחרו בהצגה שצפיתם בה המבוססת על מחזה קלאסי. (10 נק')
- ג. האם לדעתכם הבחירות שתיארתם בסעיף ב' תרמו לרלוונטיות של המחזה לקהל הישראלי היום? נמקו את תשובתכם. (7 נק')

2. "אדיפוס המלך" - מחזה של ניגודים

המחזה "אדיפוס המלך" מעלה ניגודים רבים: אדם מול האלים, עיוורון מול ראייה, אמת מול מראית עין,

ידיעה מול אי ידיעה, גורל מול בחירה

- א. הסבר כיצד בא הניגוד שבחרת לידי ביטוי במחזה כולו. הדגם את דבריך באמצעות תיאור תמונה אחת.
- ב. בחר והסבר את אחד מהניגודים, אשר רלוונטי גם לחיינו היום.
- ג. הסבר את הרלוונטיות של הניגוד שבחרת לעולם שבו אתה חי. הבא דוגמה אחת מחייך היום הממחישה זאת.

3. סוגיות חברתיות במחזאות הישראלית

- א. תארו שלושה מאפיוניה העיקריים של דמות במחזה ישראלי שלמדת. (15 נק')
- ב. הסבירו את יחסכם לדמות. האם אתם חשים הזדהות עם הגיבור, ביקורתיים כלפיו, או שהרגשות מעורבים? הסבירו והדגימו. (10 נק')

תקצוב מגמות האמנויות: דרכי התנהלות בעקבות השינוי בתקצוב

החוויה בתהליך הלימוד והיצירה והלימוד בחינוך לאמנויות, נשארת שנים ארוכות לאחר שהתלמידים סיימו את לימודיהם במערכת החינוך. עבודתכם המסורה והמקצועית, ההישגים המרשימים של תלמידי מגמות האמנויות, זוכים בימים אלה להכרה על ידי מובילי המדיניות במשרד החינוך ולשמחתנו מוצאים ביטוי גם בהקצאות תקציביות חדשות.

ביוזמת המנהל הפדגוגי ואגף אמנויות במזכירות הפדגוגית, נערכה בשנתיים האחרונות עבודת מיפוי מקיפה בנוגע ללימודי האמנויות בחטיבות העליונות. בעקבות כך התקבלה החלטה על הגדלת התקציב ללימודי אמנויות בחטיבה העליונה ויצירת מסלולי תקצוב חדשים, החל משנת הלימודים תשע"ז.

להלן קישורים בנושא:

1. [אריאל לוי](#), סמנכ"ל בכיר ומנהל המנהל הפדגוגי, תקצוב חדש ומעודכן של מסלולי לימוד אמנויות

2. [אתר מנהל כלכלה ותקציבים](#), שעות תקן לתלמיד לתשע"ז.

בעקבות ההחלטה שהתקבלה בשנת הלימודים תשע"ז על הגדלת התקציב ללימודי אמנויות בחטיבה העליונה, אנו נדרשים להעביר מדי שנה את המידע בנושא מספרי התלמידים בכל שיכבה הלומדים תאטרון.

מצורף קישור [לטופס הדיגיטלי](#) ובו פרטי מגמת התאטרון בבית ספריכם. (הכניסה לקישור באמצעות הדפדפן כרום)

יש לשלוח את הטופס עד סוף חודש נובמבר.

במקביל לדיווח שלכם באמצעות הטופס הדיגיטלי, יש להנחות את הנהלת בית הספר להיכנס למצבת התלמידים במנב"ס ולדווח על מכסת התלמידים במקצוע תאטרון (סמל מקצוע 4015).

רק הלימה בין הטופס שממלאים רכזי התאטרון לבין מצבת התלמידים במנב"ס יאפשר קבלת התקצוב העדכני. של בית הספר במצבת תלמידים יאפשר קבלת התקצוב העדכני.

שאלוני היבחנות ומשקלם

היבחנות פנימית 50%	היבחנות חיצונית 50%
פרויקט/ מטלת ביצוע/ עבודת חקר – 30%	בחינה בהפקה במודל PBL (בוחר חיצוני)
בחינה בכתב – 20%	

בנספח המצורף לחוזר יצורפו הטפסים הבאים:

- טופס בקשה לאישור בחינה בהפקה - יש לשלוח את הבקשות עד חודש וחצי לפני קיום הבחינה
 - טופס לאישור תכנית הערכה חלופית ובחינה עיונית - יש לשלוח את התכנית עד חודש נובמבר
- כתובת הדוא"ל לשליחת הטפסים היא - Theater@education.gov.il

- ❖ אין לקיים בחינה בהפקה ללא אישור בכתב מהפיקוח על הוראת התאטרון
- ❖ על הרכזים לקבל אישור מהפיקוח על הוראת התאטרון על תכנית ההיבחנות בהערכה בית ספרית ועל נתוני הבחינה העיונית

מעורבות חברתית

אגף אמנויות בשיתוף מנהל חברה ונוער מציע תכנית חדשה: "אמנויות לטובת החברה". תכנית התפתחות אישית ומעורבות חברתית בחינוך העל יסודי ש"יצאה לדרך" בעקבות הרפורמה של הלמידה המשמעותית, תיושם בתחומי האמנויות: קולנוע, תאטרון, מוסיקה, אמנות חזותית ומחול.

תחום התאטרון מטבעו הוא תחום המתקיים מתוך דיאלוג הדדי עם חברה וקהילה.

מורים לתאטרון הם מובילי דרך בעשייה חברתית וקהילתית. כדי לקדם מעורבות אישית וחברתית, באמצעות תאטרון, פרסם הפיקוח על הוראת התאטרון באתר אגף א' לפיתוח פדגוגי מספר הצעות לפרויקטים של מעורבות אישית וחברתית. לעיון בהצעות לחצו על **הקישור**

70 שנה לעצמאות ישראל

בשנת הלימודים תשע"ח יציינו במערכת החינוך 70 שנה לעצמאות מדינת ישראל בסימן, "חוקרים את העבר, מוקירים את ההווה וחוזים את העתיד." בדגש על הישגיה של מדינת ישראל, אתגרים ודרכי התמודדות. במסגרת הוראת היחידה סוגיות חברתיות במחזאות ישראלית, נציע לכם לקחת חלק בפיתוח הצעות לדרכי הוראה והערכה חלופית (עיסוק בנושאים מרכזיים כמו: דמות הצבר, הבית כמרחב אישי וחברתי, דמות האחר בחברה הישראלית, מפגש תרבויות, קונפליקטים בין מגדרים, מגזרים, כחלק מפיתוח פרויקטים במסגרת הערכה בית ספרית.

מיזמים ויוזמות

לקראת שנה"ל תשע"ח אנו מזמינים אתכם לקחת חלק במספר מיזמים, להיות שותפים לפרויקטים שיאפשרו לכם להציג תוצרי תלמידים במסגרת מפגשים ואירועים. אנחנו מציעים לכם במה להצגת פירות העשייה של תלמידי התאטרון.

- השתתפות בימי שיא מחוזיים ויום שיא ארצי בהם יוצגו פרויקטים של תלמידים שהופקו במסגרת בחינת הבגרות או בהערכה חלופית.

קהילות מורים נפגשות

במהלך שנת הלימודים תשע"ח, הפיקוח על הוראת התאטרון מבקש לפתח ולחזק את נושא קהילות המורים הנפגשות לצורך למידה ושיח עמיתים. מפגשים אלה יתנו מענה לנושאים שונים הרלוונטיים לכם בתהליכי ההוראה ויהוו מרחב לשיח עמיתים פורה ומלמד.

מפגשי קהילות יעסקו בנושאים הבאים:

1. **התבוננות במחזות מתוך קנון התאטרון הישראלי כבסיס לפיתוח פרויקטים במסגרת הערכה חלופית** (פרטי המקום והזמן יפורסמו)
2. **הנחיית ההפקות על פי תפיסת ה-PBL** (פרטי המקום והזמן יפורסמו)
3. **המלצות לתכנון פריסת תכנית הלימודים כתכנית שנתית ותלת שנתית עבור מורים חדשים שהחלו ללמד במגמות חדשות** (פרטי המקום והזמן יפורסמו)
4. **דרכי ההוראה והנחייה של תפקיד הדרמטורג - שאלות, בעיות, אתגרים.** המפגשים יתקיימו בהנחיית עירא אבנרי, בימי חמישי 9 נובמבר, 7 דצמבר, 4 בינואר, 16:30-19:30, חדר זהו זה, בניין הטלוויזיה החינוכית, קלאוזנר 14, תל אביב.
5. **שילוב הסיפור החסידי בהוראת התאטרון** (פרטי המקום והזמן יפורסמו)

ממיזמי אגף אמנויות בשנת הלימודים תשע"ז

במהלך שנת הלימודים תשע"ז אגף אמנויות הוביל מיזם שקשר את הנושאים:

- אמנויות ותהילים כחלק משיתוף הפעולה עם מט"ח
- אמנויות וש"י עגנון
- אמנויות מציינים את שבוע ירושלים

כסיכום לפעילויות ולאירועים שהתקיימו, נערכה אסופה המציעה התבוננות ביצירות העוסקות בשלושת הנושאים הללו. מה בין ירושלים, תהילים וש"י עגנון?!

הקישור לאסופה.

השתלמויות המתוכננות בשנת הלימודים תשע"ח

תכנית הפיתוח המקצועי מבוססת על עיקרי תכנית פעילות של האגף לאמנויות במזכירות הפדגוגית. התכנית מכוונת לפיתוח קהילת מורים לומדת ומתחדשת ברוח הזמן, אותה מוביל הפיקוח על החינוך לתאטרון. בבסיס תכניות הפיתוח המקצועי נמצאת הלמידה משמעותית, המתאפשרת באמצעות החינוך לאמנויות, למידה רב-תחומית ורב-ממדית. האפשרויות לפיתוח וקידום מקצועי, עשירות ומגוונות ואלה כוללות השתלמויות ומפגשים פנים אל פנים, כמו גם השתלמויות מקוונות.

- כל ההשתלמויות מותנות בהשתתפות של 15 משתתפים רשומים לפחות.
- מספר המקומות מוגבל.

נושאי ההשתלמות:

1. **שאלה-נושא-דימוי** בהנחיית עירא אבנרי (פרטי ההשתלמות וההרשמה בפסג"ה תל אביב. (ההשתלמות תחל ב 25 באוקטובר) **קישור להרשמה**
2. **פרפורמנס ב'** (חופשת סוכות, חנוכה) בהנחיית מספר מנחים(פרטי ההשתלמות ישלחו בהמשך)
3. **בין המילים ומעבר לשורות - תהליכי חקר** בהנחיית פרופ' רוני תורן (פרטי ההשתלמות ישלחו בהמשך)

4. הנחיית גישות משחק (פרטי ההשתלמות יפורסמו בהמשך)

5. הנחיית גישות בימוי ותפיסות תאטרון (ההשתלמות תתקיים ביולי 2018 בהנחיית מספר מנחים)

6. השתלמות מקוונת בנושא חקר בהנחיית סגל ליאור

תהליך החקר הוא העוגן והבסיס להפקות תאטרון לימודיות במודל ה-PBL השתלמות החקר מציעה למורים לתאטרון, שסיימו את השתלמות ה-PBL ומנחים השנה תלמידים להפקות בגרות, מסגרת מלווה המקנה כלים ותמיכה בהובלת תהליכי החקר הפעיל בכיתה, תוך כדי פעולה.

בחנינת הבגרות בהפקה מהווה 50% מציון הבגרות בתאטרון, והיא מבטאת היטב את ה"אני מאמין" של הפיקוח על הוראת התאטרון: יצירת התאטרון היא מעשה של חקר פעיל של האמן. מועד פתיחה: 6 ספטמבר 2017 [קישור לדף ההרשמה](#) (אתר מטח)

7. השתלמות מקוונת בנושא מטלת ביצוע בהנחיית סגל ליאור

במטלת ביצוע מתמודדים תלמידים עם סוגיה עקרונית דרמטית ובימתית ומציעים לה פתרונות או מגוון נקודות מבט, לאחר תהליך של למידת הנושא, תוך שימוש באסטרטגיות חשיבה וחקר ובמיומנויות וערכים בתחום הדעת. התלמידים נדרשים להתבסס על עקרונות ומושגים שלמדו כדי לגבש את הפתרון אותו מומלץ להציג. השתלמות מטלת ביצוע מציעה למורים לתאטרון, מסגרת מלווה המקנה כלים ותמיכה בהובלת תהליכי מטלת הביצוע בכיתה, תוך כדי פעולה.

מועד פתיחה משוער: 18 אוקטובר 2017
קישור לדף ההרשמה (אתר מטח): (יפורסם בהמשך)

8. השתלמות מקוונת בנושא רכזי מקצוע בהנחיית סגל ליאור

הפיקוח על הוראת התאטרון בשיתוף מטח שמחים להודיע על פתיחת קורס פיתוח מקצועי ייחודי. הקורס (השתלמות) ינסה לתת מענה לאתגר, תוך חיבור בין בירור עקרוני של תחומי האחריות כרכז/ת או מורה מוביל/ה, לבין כלים ניהוליים מעשיים שיסייעו לעמוד באופן מיטבי באחריות זו. במהלך הקורס יושם דגש רב על שיתוף ולמידת עמיתים, מתוך כבוד והערכה לניסיון הרב אתו תגיעו, ומתוך כוונה לעודד אימוץ דפוסים של שיח ושיתוף עמיתים בעבודה השוטפת של הובלת צוות בבית הספר / בקהילת המורות/ים.

מועד פתיחה: אפריל 2018 קישור לדף ההרשמה (אתר מטח): (יפורסם בהמשך)

השתלמויות במסגרת אופק חדש למורים המלמדים בחינוך היסודי ובחט"ב:

9. **מטקסט דרמטי לאירוע בימתי בהנחיית שלום שמואלוב** (המידע והרישום יפורסמו באתר פסג"ה תל אביב)
10. **תאטרון סיפור פיזי** (המידע והרישום יפורסמו באתר פסג"ה תל אביב)
11. **השתלמות מקוונת בנושא חקר בדיאלוג יצירתי בהנחיית סגל ליאור**
בדיאלוג היצירתי, התלמידים עוברים תהליך בו הם מבנים בעצמם את הידע ולא מקבלים אותו "בכפית". מתודולוגיות אלו מחברות את הלמידה לחיים, לניסיון שמביאים התלמידים ולצרכים החברתיים שלהם. זוהי למידה בעלת ערך, מעורבות ורלוונטיות.
השתלמות חקר בדיאלוג יצירתי מציעה למורים לתאטרון ביסודי ובחט"ב, מסגרת מלווה המקנה כלים ותמיכה בהובלת תהליכי חקר ויצירה בכיתה, בדגש על לומד עצמאי ומורה כמנחה.
מועד פתיחה משוער: נובמבר 2017, קישור לדף ההרשמה (אתר מטח): **יפורסם בהמשך**.

השתלמויות למורים לאמנויות שמלמדים אוכלוסיות מיוחדות

12. **הוראת אמנויות לקראת היבחנות בבחינות הבגרות- מורים לאמנויות לאוכלוסיות מיוחדות**
השתלמות זו מיועדת למורים לאמנויות שמלמדים תלמידים עם צרכים מיוחדים לבגרות במקצועות האמנויות. ההשתלמות תעסוק בתיאוריות ובאסטרטגיות הוראה ולמידה במקצועות רבי מלל, תוך חיבור לחלקים העיוניים בלמידה. כמו כן נתמודד עם האתגרים העולים מהשטח בעבודה המעשית של התלמידים על הפרויקטים והבגרות המעשית באמנויות השונות.
מסגרת ההשתלמות - שישה מפגשים במהלך השנה, מתוכם שני מפגשים וירטואליים
מקום: מכללת לוינסקי, ת"א
13. **הוראת אמנויות לאוכלוסיות מיוחדות – השתלמות בסיס**
בהשתלמות זו המורים ייחשפו למאפיינים מרכזיים של תלמידים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך, לדרכי הוראה כלליות ולדרכי הוראה ייחודיות לאמנויות השונות, אשר מותאמות לתלמידים עם צרכים מיוחדים. תאריכים: 3/5/18, 2-3/7/18, 9-10/7/18, מקום: מכללת לוינסקי, ת"א.
14. **קהילה יוצרת – למידת עמיתים- מורים לאמנויות לאוכלוסיות מיוחדות**
בהשתלמות זו המורים ייחשפו לפרויקטים ייחודיים של אמנויות וחינוך מיוחד, יתנסו בעבודה עם אמנים יוצרים בדגש על אוכלוסיות מיוחדות ויצרו פרויקטים בהשראתם. חמישה מפגשים במהלך השנה: חנוכה, פסח ותחילת יולי, מקום: כל יום במקום אחר, בעיקר במרכז הארץ.
כל ההשתלמויות בהיקף 30 שעות, מוכרות לאופק חדש דרגות 1-6 ולעוז לתמורה. (פרטים נוספים יתפרסמו בהמשך).

צוות הפיקוח על הוראת התאטרון

050-6282652	effivi@education.gov.il	ימי ב', ד', ה'	1. אפי וישניצקי-לוי, מפמ"ר תאטרון
052-4296441	gillitk@gmail.com	יום ד'	2. גילית קרול, מדריכה ארצית
052-8910005	Segal.lior@gmail.com	יום ד'	3. סגל ליאור, מדריכה ארצית
054-4634537	raffi994@bezeqint.net	יום ד'	4. בן הכט, מדריך ארצי
054-5460668	erlichro@gmail.com	יום ב'	5. שרה ארליך רוזנסקי, מדריכה ארצית